

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО СТАТИСТИЧНОГО АНАЛІЗУ

© 2014 ТЮРИНА Д. М.

УДК 311:33

Тюрина Д. М. Удосконалення інформаційно-методичного забезпечення макроекономічного статистичного аналізу

У статті узагальнено та проаналізовано основні недоліки сучасної системи макростатистичного аналізу, що базується на використанні системи національних рахунків та балансі народного господарства. На основі історичного аналізу формування показників системи національних рахунків доведено, що проблеми з її практичним використанням мають не тільки регіональні, але й глобальні причини. З метою усунення неможливості врахування якості життя запропоновано систему якісних показників, що базуються на узагальненому сприйнятті добробуту як впевненості у власній платоспроможності населення та репрезентативній вибірці суб'єктів господарювання.

Ключові слова: макростатистичний аналіз, система національних рахунків, добробут суспільства, якість життя, прогноз.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 11.

Тюрина Дина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра обліку, аудиту та економічного аналізу, Харківський інститут фінансів Українського державного університету фінансів і міжнародної торгівлі (пер. Плетньовський, 5, Харків, 61003, Україна)

E-mail: hiitsdina@mail.ru

УДК 311:33

UDC 311:33

Тюрина Д. М. Совершенствование информационно-методического обеспечения макроэкономического статистического анализа

В статье обобщены и проанализированы основные недостатки современной системы макростатистического анализа, основанного на использовании системы национальных счетов и баланса народного хозяйства. На основе исторического анализа формирования показателей системы национальных счетов доказано, что проблемы с ее практическим использованием имеют не только региональные, но и глобальные причины. С целью устранения невозможности учета качества жизни предложена система качественных показателей, основанных на общем восприятии благосостояния как уверенности в собственной платежеспособности населения и репрезентативной выборке субъектов хозяйствования.

Ключевые слова: макростатистический анализ, система национальных счетов, благосостояние общества, качество жизни, прогноз.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Библ.:** 11.

Тюрина Дина Николаевна – кандидат педагогических наук, доцент, кафедра учета, аудита и экономического анализа, Харьковский институт финансов Украинского государственного университета финансов и международной торговли (пер. Плетневский, 5, Харьков, 61003, Украина)

E-mail: hiitsdina@mail.ru

Tyurina D. M. Improvement of Information and Methodical Provision of Macro-economic Statistical Analysis

The article generalises and analyses main shortcomings of the modern system of macro-statistical analysis based on the use of the system of national accounts and balance of the national economy. The article proves on the basis of historic analysis of formation of indicators of the system of national accounts that problems with its practical use have both regional and global reasons. In order to eliminate impossibility of accounting life quality the article offers a system of quality indicators based on the general perception of wellbeing as assurance in own solvency of population and representative sampling of economic subjects.

Key words: macro-statistical analysis, system of national accounts, society wellbeing, life quality, forecast.

Pic.: 1. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 11.

Tyurina Dina M. – Candidate of Sciences (Pedagogy), Associate Professor, Department of Accounting, Audit and Economic Analysis, Kharkiv Institute of Finance of the Ukrainian State University of Finance and International Trade (per. Pletnovskyy, 5, Kharkiv, 61003, Ukraine)

E-mail: hiitsdina@mail.ru

А о недавнього часу навіть великі підприємства ставалися до макроекономічної статистики з певним упередженням, вважаючи, що агрегування та аналіз даних на рівні всієї економіки країни не дозволяють суттєво поліпшити якість прийняття управлінських рішень у рамках конкретно взятої компанії. Однак у міру посилення державного регулювання в економіці й розширення масштабів вітчизняного бізнесу стало зрозуміло, що без налаштування чіткої картини взаємодії бізнесу й держави неможливо обґрунтувати розрізнені заходи підтримки економіки, змінювати існуючу систему оподаткування тощо. Криза 2008 – 2009 рр. ще більшою мірою загострила цю проблему, у зв'язку з чим акценти уваги змістились в бік поглиблення статистичного аналізу макро- та мезосередовища, що, у свою чергу, має стати запорукою підвищення ефективності процедур прогнозування розвитку окремих суб'єктів господарювання чи навіть країни в цілому. Проте в переважній більшості наукових досліджень у ході здійснення процедур макроекономічної статистики оперують виключно показниками, які ґрунтуються на таких системах, як баланс народного господарства та система національних рахунків (СНР), котрі у зв'язку з національними

особливостями та розширенням міжнародних зв'язків втрачають свою актуальність, що й обумовлює необхідність пошуку нових підходів до оцінки макроекономічних змін в світовій та вітчизняній економіці.

У розробку концепції макроекономічного аналізу великий внесок внесли такі видатні вчені XVII – XIX ст. як У. Петті, Г. Кінг, Ф. Кене, К. Маркс. Значний теоретичний вплив зробили дослідження першої половини XX століття (А. Маршалла, А. Боулі, Я. Тінбергена, В. Леонт'єва, С. Кузнеця, Дж. Стемпа). Чільне місце в обґрунтуванні статистичних методів дослідження господарських процесів на макроекономічному рівні зайняло вчення Дж. М. Кейнса. Його ідея вивчення взаємозв'язку між певним набором макроекономічних змінних – одне з основоположних у формуванні СНР. У свою чергу, у розробку методології побудови системи національних рахунків як системи взаємопов'язаних показників значний внесок внесли Р. Стоун, К. Кларк, М. Гільберт, Е. Денісон, Дж. Кендрік, Ж. Маршал, К. Грюзон, Ф. Перру, В. Крель, З. Кенеша, Дж. Хікс, П. Хілл, А. Медісон, Р. і Н. Раглас та інші.

Велику роль у розвитку та вдосконаленні національного рахівництва зіграли міжнародні організації, що мають спеціальні статистичні підрозділи – ООН, МВФ, МБРР та інші.

У вітчизняній економічній теорії проблеми, пов'язані з теоретичним обґрунтуванням балансу народного господарства та використанням СНР як макростатистичними моделями, розглядалися настільки широко, що практично неможливо згадати всіх авторів, зайнятих відповідними дослідженнями. Найбільш відомі праці таких вчених, як Абалкін А. І., Анчишкин А. М., Барабанов М. І., Бухвальд Є. М., Вайнштейн А. Л., Дадаян В. С., Колганов М. В., Кудров В. М., Маслов П. А., Медведев В. А., Немчинов В. В., Нестеров А. І., Новожилов В. В., Рябушкин Т. В., Сімчера В. М. та інші.

Проте спільним для багатьох робіт залишаються дві обставини. Перша з них пов'язана з тим, що ряд проблем, типових для зарубіжної теорії національного доходу (таких як, наприклад, проблеми впливу інфляції на суспільний продукт, дефіциту державного бюджету, диференціації населення за рівнем доходів, врахування нематеріальної складової національного багатства), не знайшов достатнього розгляду в працях вітчизняних авторів. Друга обставина характеризує певну ступінь інерційності вітчизняної економічної науки. Нашим авторам доводиться багаторазово піднімати питання, давно вирішені в західній теорії, наприклад, про місце й роль сфери послуг у системі суспільного відтворення, складі й ролі виробничих факторів у створенні національного продукту й національного доходу та інші. Як наслідок, вітчизняна державна статистика занадто повільно впроваджувала теоретичні здобутки вчених країни та світу. Про це, зокрема, свідчить той факт, що тільки з 1988 р. офіційна статистика стала освоювати західну теорію розширеного відтворення й проводити розрахунки основного агрегатного показника СНР стандарту 1968 року – валового національного продукту.

Зважаючи на вищевикладене, вважаємо за доцільне узагальнити інформацію щодо недоліків існуючої системи макроекономічного статистичного аналізу та запропонувати заходи щодо їх усунення.

Проте перш, ніж вказати на недоліки використовуваної системи вищевказаного аналізу, доречно звернутись до витоків її формування, оскільки в тому числі й в історії формування СНР були закладені первинні причини її неефективності та залежності від національних чинників.

Так, зокрема Система національних рахунків (її повна назва «Система рахунків національного продукту і доходу») була розроблена в кінці 1920-х років групою американських вчених, співробітників Національного Бюро Економічних Досліджень, під керівництвом майбутнього лауреата Нобелівської премії Саймона Кузнеца. Спроби розробити систему макроекономічних показників, які дозволяють оцінити стан національної економіки, почали вживатися в різних країнах ще в роки першої світової війни з метою оцінки військового та економічного потенціалу воюючих держав. Подальший розвиток вони отримали в середині 1920-х років у період бурхливого підйому в економіках розвинених країн з метою прогнозування подальших тенденцій економічного розвитку.

Сучасна СНР ООН являє собою узгоджену схему для збору, опису та взаємозв'язку основних потоків статистичної інформації, які виражені в макроекономічних показниках та характеризують найбільш важливі результати й пропорції економічного розвитку. Фактично СНР ООН стала міжнародним керівництвом для національних статистичних служб. Вона містить понад 500 різних стандартних рахунків, які доповнюються 25 допоміжними таблицями.

При цьому сьогодні національні рахунки є майже у всіх розвинених західних країнах, проте в жодній з них не існує системи в її чистому вигляді. Причина полягає в самій природі сучасної економіки, в якій державні органи не мають повного доступу до економічної інформації приватних підприємств. Тому СНР обмежується дослідженням економічної рівноваги, процесу формування доходів і умов реалізації продукту. У зв'язку з цим в даний час головним змістом національних рахунків служать потоки доходів. Інші аспекти економічного аналізу, такі як аналіз процесу виробництва й міжгалузевих виробничих зв'язків і фінансового обороту, визначення багатства нації та його впливу на економічне життя, носять дещо відокремлений характер.

Однак в Україні навіть дослідження потоків доходів залишається поки незадовільним внаслідок ряду причин об'єктивного характеру, серед яких чільне місце займає проблема з трактуванням самої сутності доходу. Так, виходячи з трактування Дж. Хікса, котрий є одним з основоположників макростатистичного аналізу, дохід слід визначати як максимальну суму, яку можна витратити на споживання протягом деякого періоду, і в той же час зберегти в кінці цього періоду початковий капітал. Виходячи з такого трактування доходу доцільно припустити що: а) не всяка сума надходження коштів може бути доходом; б) заощадження не можна прирівнювати до суми приросту грошової готівки, депозитів у банку та інших фінансових активів (акцій, облігацій тощо); в) приріст капіталу, що викликається випадковими причинами, не повинен розглядатися як дохід.

Водночас, наприклад, відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (далі – НП(С)БО 1), затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73 і зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 [3], під доходом потрібно розуміти «збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)». Тобто вже на макрорівні, котрий є базисом для статистичного аналізу макросередовища, не виконуються практично всі вимоги трактування доходів, викладених Хіксом, що робить неспівставною оцінку доходів в Україні та за її межами.

При цьому український досвід використання СНР зіштовхується ще з однією проблемою – система бухгалтерського обліку в Україні ще не повністю відповідає міжнародним стандартам. Навіть не зважаючи на той факт, що НП(С)БО 1 підприємствам надається право оформлення фінансової звітності згідно з міжнародними стандартами обліку, проблема переходу залишається для українських підприємств актуальною. До того ж сама вищевказана законодавча ініціатива привносить більше хаосу, ніж користі, оскільки різні суб'єкти господарювання формують звітність виходячи з різних вимог до її складання (табл. 1).

Відповідно до викладених в табл. 1 даних видно, що формування інформаційної бази статистичної звітності суттєво відрізняється не тільки від сфери діяльності підприємств, але й від особливостей їх оподаткування, що створює додаткові труднощі для агрегування відповідних джерел інформації як на регіональному, так і загальнодержавному рівнях.

Особливості порядку подання фінзвітності з 01.01.2013 р.

Суб'єкт господарювання	Порядок надання фінзвітності до органів статистики
<i>Надання фінзвітності згідно з НП(С)БО 1</i>	
1. Суб'єкти мікропідприємництва - юридичні особи	X
2. Юридичні особи «нульовики» (п. 154.6 ПКУ)	X
3. Суб'єкти малого підприємництва - юридичні особи, які відповідали критеріям СМП за результатами 2012 р. і в I кварталі 2013 року, а також новостворені в I кварталі 2013 р. (за винятком зазначених у п.п. 1, 2 цієї таблиці)	Подають фінзвітність за П(С) БО 25 у складі форм № 1-м, № 2-м «єдинники» – у складі форм № 1-мс, № 2-мс
4. Платники податку на прибуток (за винятком зазначених у п. 1, 2, 3 цієї таблиці), у яких доходи, що враховуються при визначенні об'єкта оподаткування за 2012 рік перевищили 10 млн. грн. і при цьому в 2012 році був прибуток, а в I кварталі 2013 року - був збиток. Якщо такі юридичні особи приймають рішення про надання декларації за I квартал 2013 року (п. 57.1 ПКУ)	Подають фінзвітність за НП(С) БО 1 у складі форм № 1, 2
5. Решта юридичних осіб (за винятком зазначених у п.п. 1 - 4 цієї таблиці)	Подають фінзвітність за НП (С) БО 1 у складі форм № 1, 2
<i>Надання фінзвітності згідно з Міжнародними стандартами фінансової звітності</i>	
а) В обов'язковому порядку – публічні акціонерні товариства, банки, страховики, підприємства, які здійснюють господарську діяльність за такими видами: надання фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення (розділ 64 КВЕД ДК 009:2010), за винятком діяльності з управління активами (група 64.3 КВЕД ДК 009:2010), а також недержавне пенсійне забезпечення (група 65.3 КВЕД ДК 009:2010)	
б) У добровільному порядку будь-які особи, для яких це передбачено обліковою політикою	

Також доречно відзначити, що в країні зберігається нестиковка облікових даних між різними рівнями економіки, а використання нових облікових показників носить поки обмежений характер як в економічному аналізі, так і в прийнятті управлінських рішень.

Традиційно головна проблема використання СНР полягає в оцінці наявних доходів з урахуванням доходів, отриманих від тіньової економіки та домогосподарств. Так, зокрема, якщо догляд за будинком і подвір'ям, виховання та догляд за дітьми чи особами похилого віку здійснює наймана прислуга, то її діяльність враховується при підрахунку валового внутрішнього продукту та національного доходу. Якщо ж ці види діяльності виконують самі господарі дому, – не враховуються. Пояснюють цей парадокс насамперед складністю збору інформації про зазначені види діяльності.

СНР частково охоплює й тіньову економіку, але оскільки її обсяги обчислюють опосередкованим шляхом і держави погоджуються на оприлюднення інформації про тіньовий сектор, що виробляє незаборонені законом товари й послуги, але уникають висвітлення інформації про виробництво заборонених законом товарів і послуг (незаконне виробництво і торгівля зброєю, торгівля живим товаром та органами людей, наркобізнес тощо), то це дає змогу зменшити похибки підрахунку макроекономічних показників, але не дає змоги уникнути їх.

Таким чином, сама схема побудови СНР налічує численні недоліки, більшість з яких (як, наприклад, включення доходів домогосподарств і «тіньової» економіки) досить тривалий час обговорюється у світовій спільноті, проте значна частина проблем використання СНР має регіональне «коріння», що обумовлює необхідність пошуку індивідуальних рішень (рис. 1).

Додаткового обґрунтування, на думку автора, потребують такі проблеми, як неврегульованість трактування сутності таких понять, як «суспільний добробут», «індиві-

дуальний добробут», «якість життя», що, у свою чергу, обумовлено як недоліками головних показників СНР – валового внутрішнього продукту (ВВП) і валового національного продукту (ВНП). До них слід віднести те, що у ВВП і ВНП включені (як складові елементи) амортизація, непрямі податки, субсидії. Особливістю даних величин є те, що вони або містять повторний рахунок (субсидії), або не свідчать про кінцеве споживання (амортизація, непрямі податки). Результат «імплантації» даних сум до складу ВВП і ВНП призводить до того, що загальний розмір доданої вартості виявляється завищеним.

До того ж, ці показники СНР дають кількісну оцінку сукупного продукту і сукупного доходу, але вони не відображають якість життя, рівень добробуту, які ростуть повільніше, ніж ВВП і НД і не враховують негативних наслідків науково-технічної революції та економічного зростання. У свою чергу, для характеристики рівня добробуту, як правило, використовуються такі показники, як: а) величина ВВП на душу населення; б) величина національного доходу на душу населення.

Однак ці показники також дуже недосконалі й не в змозі точно відобразити якість життя. Їх основні недоліки полягають у тому, що вони:

- ✦ усереднені;
- ✦ не враховують багато якісних характеристик рівня добробуту (рівень освіти, тривалість життя, рівень захворюваності та смертності, рівень злочинності тощо);
- ✦ ігнорують різну купівельну спроможність долара в різних країнах;
- ✦ не враховують негативних наслідків економічного зростання (наприклад, ступеню забруднення навколишнього середовища).

З метою більш точно оцінки рівня добробуту в 1972 р. американські професори У. Нордхауз і Дж. Тобін за-

пропонували показник чистого економічного добробуту. При його обчисленні враховується вартість неринкової діяльності, виробництво суспільних благ, оцінка дозвілля, деструктивний вплив негативних факторів економічного зростання. Чистий економічний добробут дорівнює ВВП, зменшеному на негативні фактори, що впливають на добробут, і збільшеному на грошову оцінку неринковою діяльності та вільного часу.

Зважаючи на результати проведеного дослідження, можна дійти до висновку про неможливість використання досконалого статистичного аналізу середовища на макрорівні. Проте, на нашу думку, проблема полягає не у відсутності досконалих показників, а в спростуванні використання якісного аналізу в статистиці макросередовища. Однак, знову ж таки, варто відзначити, що вирішенню відповідних статистичних проблем в окремих країнах сприяло широке

Рис. 1. Проблеми використання СНР в Україні

Проте й цей показник не позбавлений недоліків. Так, науковці [1, 2, 4, 5 – 11] відзначають відсутність єдиної методики оцінки цілого ряду складових економічного добробуту (розвитку соціальної інфраструктури, виробництва благ колективного споживання, легальної, але неоподаткованої діяльності). Однак найсуттєвішою, на нашу думку, є проблема поєднання добробуту окремих індивідуумів у складі сукупного добробуту країни. При цьому першим відзначив неадитивність добробуту В. Парето, а більш ранні автори (А. Маршал, Ф. Еджуорт, Ю. Віксель, У.-С. Джевонс, Л. Вальрас та ін.) [7, 8], які працювали в рамках теорії корисності, завжди розглядали «добробут» як суму кількісних корисностей для всіх індивідів. Продовжувачем традиції В. Парето став А. Пігу [10], котрий у рамках своєї концепції звернув увагу на те, що поняття індивідуального добробуту ширше, ніж суто економічні його аспекти. Крім максимуму корисності від споживання, воно включає й такі складові, як характер роботи, умови навколишнього середовища, взаємини з іншими людьми, становище в суспільстві, житлові умови, громадський порядок і безпеку. У кожному з подібних аспектів людина може відчувати себе задоволеним більшою чи меншою мірою. На сьогоднішній день ці характеристики об'єднані в таке поняття, як «якість життя». Однак визначення якості життя стикається зі значними труднощами, пов'язаними з неможливістю виміряти корисність.

запровадження індексів та індикаторів, заснованих на якісній та кількісно-якісній оцінці параметрів макросередовища (табл. 2). Тому доречним було б запровадження подібних індикаторів та індексів і в умовах вітчизняної економіки, що дозволить на якісно новому рівні відстежити не самі доходи громадян, а їх очікування в завтрашньому дні, оскільки ці очікування будуть базуватися не на віртуальних цифрах доходу, а на реальній купівельній спроможності грошової одиниці, на реальному співвідношенні доходів і витрат, на адекватному сприйнятті того ж таки курсу долара, який і по цей час виступає знаменником в розрахунку національного багатства різних країн.

Що ж до механізмів використання відповідних макроекономічних індикаторів та індексів, то це питання потребує додаткового ретельного опрацювання як з точки зору організаційного забезпечення процесів збору та обробки інформації, так і з точки зору оприлюднення відповідних даних і доведення їх до конкретних методичних рекомендацій щодо використання результатів макростатистичного аналізу під час прогнозування діяльності окремих суб'єктів господарювання, регіонів чи країн.

ВИСНОВКИ

Таким чином, підсумовуючи вищевикладене, необхідно відзначити, що основу сучасного макростатистичного

Характеристика макроекономічних індикаторів та індексів [6]

Назва показника	Характеристика показника
<i>Може бути використаний як поправочний коефіцієнт щодо врахування офіційно незареєстрованих доходів громадян, оскільки доходи домогосподарств сприймаються як аналог «економічного прибутку», тобто враховують резерв упущених вигід від економії на витратах домогосподарства</i>	
Замовлення на товари тривалого користування – DURABLE GOODS ORDERS (DGO)	DGO є показником обсягу замовлень, які є у виробників на товари тривалого користування. Під ними маються на увазі ті види товарів, термін користування якими від трьох років і вище. Звітні дані про замовлення DGO, незважаючи на свою велику волатильність, корисні для прогнозування деяких компонентів, що входять до ВВП, таких як капіталовкладення підприємств-виробників та індекс випереджальних індикаторів
Індекс довіри споживачів – CONSUMER CONFIDENCE	Індекс впевненості споживачів у США заснований на даних щомісячного опитування 5000 сімей, проведеного для з'ясування реакції споживачів на поточну ситуацію й рівень споживчих надій чи сумнівів на майбутнє. Учасники опитування дають відповіді «краще – гірше» з низки питань: фінансова ситуація сім'ї по відношенню до попереднього періоду; очікувана фінансова ситуація сім'ї протягом року; оцінка ділового стану економіки протягом року; оцінка очікуваної безробіття та економічного спаду; оцінка домашніх покупок (одяг, побутова техніка і т. ін.).
Індекс настроїв споживачів Мічиганського університету – UM CONSUMER SENTIMENT INDEX	Індекс розраховується на основі результатів щомісячного опитування споживачів, який проводиться співробітниками Мічиганського університету США з метою з'ясування рівня впевненості споживачів у поточній економічній ситуації і перспектив її подальшого розвитку. Таким чином з'ясується бажання споживачів витратити свої гроші
Роздрібні продажі – RETAIL SALES (RS)	Звіт про результати роздрібних продажів є показником загальної виручки, отриманої в результаті продажів. Найбільш важливою частиною даного звіту є процентна зміна в продажах споживчих товарів
<i>Може бути використаний як поправочний коефіцієнт щодо врахування тіньових доходів, оскільки представники бізнес-структур мають рахувати фактичні, а не розрахункові доходи</i>	
Індекс ділової активності Асоціації менеджерів у Чикаго – CHICAGO PMI INDEX	Індекс являє собою результати опитування менеджерів з закупівель у сфері промисловості у Чикаго. Індекс характеризує стан виробничих замовлень, цін на продукцію й товарних запасів на складах
Індекс ділової активності Федерального резервного банку Філадельфії – PHILADELPHIA FED INDEX	Звіт представляє собою результати опитування близько 100 виробників у Філадельфії на предмет їхнього ставлення до поточної економічної ситуації та перспективам на найближчі 6 місяців. Значення індексу нижче «0» говорять про уповільнення темпів зростання економіки
Використання виробничих потужностей – CAPACITY UTILISATION	Показує ступінь використання виробничого потенціалу економіки. Є непоганим індикатором наявних в економіці резервів на майбутнє. Для даного показника існує оптимальне значення – 81,5%. Значення цього показника більше 85% швидше свідчить про «перегрітий» стан економіки, ніж про його добробут
Огляд німецького дослідного інституту ZEW – ZEW SURVEY	Основний показник впевненості інвесторів. Розраховується на основі опитування 350 аналітиків та інституційних інвесторів. Індикатор відображає відмінність між часткою аналітиків, які оптимістично налаштовані, і часткою аналітиків, які песимістично налаштовані щодо очікуваного економічного розвитку в Німеччині через шість місяців

аналізу складають показники системи національних рахунків, котрі як в Україні, так і поза її межами мають свої численні недоліки, і передусім це обумовлюється недосконалістю визначення суспільного добробуту як результату діяльності об'єкта дослідження. Використання ж якісних показників, запозичених з трейдингу, має забезпечити розширення кількісного аналізу СНР якісними показниками, спроможними врахувати «якість життя населення» не за проміжними даними, котрими є складові сукупного доходу, а за остаточним баченням домогосподарств і суб'єктів господарювання своїх бюджетів, що, у свою чергу, має сприяти підвищенню ефективності прогнозування їх функціонування. ■

ЛІТЕРАТУРА

- Аксенова І. В.** Статистическое обеспечение политики регионального развития / И. В. Аксенова // Бизнес Информ. – 2010. – № 5(1). – С. 4 – 8.
- Блауг М.** Экономическая мысль в ретроспективе. – 4-е изд. – М.: Дело Лтд, 1994. – 328 с.
- Войтенко Т.** Об утверждении Национального положения (стандарта) бухгалтерского учета 1 «Общие требования к финансовой отчетности» // Налоги и бухгалтерский учет. – 2013. – № 24. – С. 8 – 16.
- Вьюгин О. В.** Весьма позитивный сценарий / О. В. Вьюгин // Эксперт. – 2011. – № 35. – С. 43 – 47.

5. Інформаційне забезпечення державного та регіонального соціального управління : монографія / О. Г. Осауленко, О. Ф. Новикова, Н. С. Власенко та ін. / НАН України. Ін-т економіки пром-ті: Держкомстат України. – К. : Донецьк, 2004. – 656 с.

6. Макроэкономические индикаторы и индексы [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.alpari.ru/ru/investor/?utm_source=yandex_cpc&utm_medium=cpc&utm_term=investicii_alpari_en&utm_content=35181074&utm_campaign=federal_manager_pamm

7. Мироедов А. А. Статистические показатели для оценки уровня развития региональных социально-экономических систем / А. А. Мироедов, А. А. Чуб // Вопросы статистики. – 2007. – № 9. – С. 80 – 83.

8. Бухвальд Е. М. Национальное богатство в условиях формирования рыночных отношений / Е. М. Бухвальд, В. К. Фальцман, Л. И. Нестеров и др. – М. : Наука, 2004. – 554 с.

9. Перспективы перехода на систему национальных счетов в странах СНГ // Вопросы экономики. – 1993. – № 5. – С. 15 – 21.

10. Пигу А. Экономическая теория благосостояния. В 2 т. – М. : Прогресс, 1985. – 432 с.

11. Максимова В. Ф. Рыночная экономика : учебник в 3 т. Т. 1. Теория рыночной экономики / Максимова В. Ф., Шишов А. Л. – М. : СОМИНТЕК, 2005. – 265 с.

REFERENCES

Aksenova, I. V. "Statisticheskoe obespechenie politiki regionalnogo razvitiia" [Statistical support of regional development policy]. *Biznes Inform*, no. 5 (1) (2010): 4-8.

Blaug, M. *Ekonomicheskaiia mysl v retrospektive* [Economic thought in retrospect]. Moscow: Delo Ltd, 1994.

Bukhvald, E. M., Faltsman, V. K., and Nesterov, L. I. *Natsionalnoe bogatstvo v usloviakh formirovaniia rynochnykh otnosheniy* [National wealth in terms of market relations]. Moscow: Nauka, 2004.

"Makroekonomicheskie indikatory i indeksy" [Macroeconomic indicators and indices]. http://www.alpari.ru/ru/investor/?utm_source=yandex_cpc&utm_medium=cpc&utm_term=investicii_alpari_en&utm_content=35181074&utm_campaign=federal_manager_pamm

Miroedov, A. A., and Chub, A. A. "Statisticheskie pokazateli dlia otsenki urovnia razvitiia regionalnykh sotsialno-ekonomicheskikh sistem" [Statistical indicators to assess the level of development of regional socio-economic systems]. *Voprosy statistiki*, no. 9 (2007): 80-83.

Maksimova, V. F., and Shishov, A. L. *Rynochnaia ekonomika* [Market economy]. Moscow: SOMINTEK, 2005.

Osaulenko, O. H., Novykova, O. F., and Vlasenko, N. S. *Informatsiine zabezpechennia derzhavnoho ta rehionalnoho sotsialnoho upravlinnia* [Information support of national and regional social management]. Kyiv: Donetsk, 2004.

"Perspektivy perekhoda na sistemu natsionalnykh schetov v stranakh SNG" [Prospects for transition to a system of national accounts in the CIS countries]. *Voprosy ekonomiki*, no. 5 (1993): 15-21.

Pigu, A. *Ekonomicheskaiia teoriia blagosostoianiiia* [Welfare economics]. Moscow: Progress, 1985.

Voytenko, T. "Ob utverzhdenii Natsionalnogo polozheniia (standarta) bukhgalterskogo ucheta 1 «Obshchie trebovaniia k finansovoy otchetnosti»" [On approval of the National provisions (standard) accounting 1 "General requirements for financial reporting"]. *Nalogi i bukhgalterskiy uchet*, no. 24 (2013): 8-16.

Viugin, O. V. "Vesma pozitivnyy stsenariy" [Very positive scenario]. *Ekspert*, no. 35 (2011): 43-47.